

Časopis bohoslovcov Kňazského seminára
svätého Gorazda v Nitre

GORAZD

XXXI. ročník

Velká noc 2021

© GORAZD

časopis bohoslovcov

Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre

Ročník XXXI., akad. rok 2020/2021

Veľká noc 2021, číslo 1/2021

Periodicita vydávania: trikrát ročne

Názov vydavateľa: GORAZD n.f.

IČO vydavateľa: IČO 35 602 449

Dátum vydania: 26. 3. 2021

Vydávajú: bohoslovci Rímskokatolíckej cyri-
lometodskej bohosloveckej fakulty Univerzity
Komenského v Bratislave

v Kňazskom seminári sv. Gorazda v Nitre

Adresa redakcie: Samova 14,
949 01 Nitra 1

E-mail: gorazd@ksnr.sk

Šéfredaktor: Dominik Tisovský

Zástupca šéfredaktora: Martin Lenhardt

Redakčná rada: Dominik Tisovský, Martin
Lenhardt, Lukáš Frank, Oto Dokoupil,
Michal Rudinec, Adam Murko, Branislav
Valkovič, Antonio Rádi, Dávid Kimmer-
ling, Dominik Brodňan, Peter Pánis, Matúš
Michalík, Andrej Decký

Foto a ilustrácie (pokiaľ nie je uvedené inak):
Marek Mucha, archív redakcie, unsplash.
com, pixabay.com, stock.adobe.com/sk/
a internet

Grafická úprava: Oto Dokoupil, Michal
Rudinec

Sadzba: Oto Dokoupil

Jazyková úprava: PaedDr. Marta Dukátová

Distribúcia: Lukáš Frank

Imprimatur: Mons. ThDr. Marián Chovanec,
pomocný biskup a generálny vikár;
BÚ v Nitre, 17. 3. 2004, č. 371/2004

Registrácia: EV 3270/09
ISSN: 1336-4677

Cenzor: Mons. ThLic. Marián Dragúň,
BÚ v Nitre, 23. 11. 2018, č. 1232/2018

Tlač: Varínska tlačiareň

Titulná fotografia: kríž v seminárnej kaplnke,
autor: Jozef Peniak

Obsah

- 03/ Úvodné slovo
- 04/ Kronikárove zápisky
- 10/ Príbeh Emauzských
učeníkov
- 12/ Symbolika v liturgii
(1. časť)
- 14/ Čo je Pálium?
- 15/ Obrovské maličkosti
- 16/ Nové skvosty v seminári
- 18/ Rozhovor
s o. Petrom Beňom
- 23/ Sv. Jozef, muž
so srdcom otca
- 25/ Úplné odpustky
- 26/ Pohľad na moje povolanie
- 28/ Na slovíčko
- 31/ Pod lampou
- 33/ Súťaž
- 34/ Recept
- 35/ Vtipy
- 36/ Plagát

Úvodné slovo

Veľkonočné udalosti sú popretká-
vané červenou niťou, ktorá spája rôzne
druhy stretnutí. Ježiš a jeho učeníci
pri Poslednej večeri, Ježiš a stretnutie
s Herodesom, Ježiš a stretnutie s mat-
kou Máriou na krížovej ceste. No
táto niť nespája len udalosti Zeleného
štvrtka a Veľkého piatka. Prechádza
plynule aj do okamihov Veľkonočnej
nedele – zmŕtvychvstalý Ježiš a Mária
Magdaléna, Ježiš a apoštol Tomáš
i mnoho ďalších. V centre týchto stret-
nutí je samozrejme Ježiš. Tolko oči
videlo Lásku a predsa mnohé z nich
ostali zaslepené, mnohé uši počuli
hovorí Lásku a predsa jej neporozu-
meli, mnohí videli trpieť Lásku, ale
i tak ostali voči nej chladní.

Cieľom každého ľudského stretnutia
je pocítiť človečenstvo, doslova sa ho
dotknúť. Čo to znamená? Zakúsiť vo
svojom živote od druhého človeka pri
stretnutí to, čo je príznačné pre naše
človečenstvo – pozornosť, úctu, nehu,
dôveru, súcit, obdiv, smiech... Pápež
Benedikt XVI. vo svojej encyklike *Deus
caritas est* píše: „... ľudia potrebujú vždy
aj niečo viac, než len technicky správne
zaobchádzanie. Potrebujú ľudskosť.
Potrebujú pozornosť srdca.“ Keď sa Pán
Ježiš po svojom zmŕtvychvstání stre-
táva s Máriou Magdalénou, tá si naj-
skôr myslí, že je to záhradník, nespo-
znáva ho. Až potom, ako ju osloví
„Mária“, teda jej menom, tým čo jej
je vlastné, spoznáva v Kristovi Učiteľa
(Jn 20, 11-17). Meno ako súčasť nášho
človečenstva. Ježiš každého z nás volá

po mene. Pozná naše meno. Nikto
z nás mu nie je cudzí. Patríme jemu,
pretože on za každého človeka jednot-
livo zomrel a vstal z mŕtvych. Nie sme
anonymná masa, ale sme tými, ktorých
Ježiš pozná do posledného detailu.

Vzkriesený Kristus sa chce so mnou
stretnúť, s mojou ľudskosťou, s tým, aký
naozaj som. Ak sa Ježiš nebojí stretnúť
moje človečenstvo, chcem aj ja stretnúť
jeho božstvo? Nemusím mať z neho
strach. Je to božstvo, ktoré má na svo-
jich rukách a nohách znaky víťazstva.
Ježiš svojimi oslávenými ranami hojí
rany môjho zraneného človečenstva.
„Jeho rany vás uzdravili“ (1Pt 2, 24).

o. Tomáš Pavlík,
prefekt Kňazského seminára
sv. Gorazda v Nitre

Kronikárove zápisky

Dominik Brodňan, 2. ročník

Křížová cesta v Nitre

11. január – 12. február – Skúškové obdobie, ktoré tradične absolvujeme v kňazskom seminári, sme tento rok prežili v našich domovoch. Skúšky sa uskutočnili prostredníctvom internetu.

30. január – Naša redakcia časopisu sa stretla cez videohovor, aby sme začali tvoriť veľkonočné číslo časopisu, a tak aby sme Vás mohli povzbudiť a potešiť.

15. február – Začiatok letného semestra poznačila aktuálna situácia, kvôli ktorej sme ho začali v našich farnostiach. Naši predstavení si pripravili pre nás „online formáciu“, ktorá spočíva v posielaní bodov na rozjímanie nad evanjeliom dňa alebo v modlitbe online spoločnej křížovej cesty v jednotlivých ročníkoch.

20. február – „Online duchovná obnova“, ktorej obsahom bolo vypočutie pôstnej prednášky pátra Vojtěcha Kodeta s názvom „Čas k obráteniu“. Počas dňa

sme sa stíšili, znova sme sa započúvali do Pánovho hlasu a vykročili sme na cestu pôstnym obdobím.

Počas obdobia od Vianoc do Veľkej noci viacerí z nás pomáhali pri online prenosoch sv. omši. Niektorí sa vybrali aj k chorým do nemocníc a tak preukazovali lásku k bližným.

Počas uplynulého obdobia odišli do večnosti viacerí kňazi. Medzi nimi aj **Mons. ThDr. Ladislav Belás**, titulárny opát zoborský, ktorý v minulosti pôsobil ako vyučujúci v kňazskom seminári. Opustil nás 5. 1. 2021 vo veku 90 rokov. **Páter ThLic. Jozef Hegglin**, misiónár Kongregácie Najsvätejšieho Srdca Ježišovho a exorcista Nitrianskej diecézy odovzdal dušu Stvoriteľovi 8. 3. 2021 vo veku 74 rokov. Páter Jozef každoročne viedol pre bratov prvákov duchovné cvičenia, preto mu patrí naša vďaka za povzbudivé slová o Pánovom odpustení a o jeho milujúcom Srdci. Všetkým zosnulým v modlitbe vyprosujeme od Pána, aby boli pripočítaní k zástupu svätých v nebi.

Matúš pomáha ako dobrovoľník na covid oddelení

Pohreb pátra Jozefa Hegglina

Online redakčná rada časopisu Gorazd

Online Svätá omša vo farnosti Svrčinovec

Online Svätá omša vo farnosti Žilina-Solinky

Podakovanie o. Miroslavovi Haferovi a gratulácia k životnému jubileu

Od 1. februára nastala náhla zmena v radoch našich predstavených. Naš špirituál Miroslav Hafera, kňaz Nitrianskej diecézy, bol poverený novou úlohou – stal sa pastierom duší vo farnosti Lukáčovce.

Milý pán špirituál, ďakujeme Vám za mnoho. V prvom rade za Božie milosrdenstvo, ktoré ste nám sprostredkovali v sviatosti zmierenia a v slávení Eucharistie. Keďže ste mali na starosti náš duchovný rast, ďakujeme za múdrosť, ktorú ste nám odovzdali. Svojím životom ukotveným v náručí dobrého Otca ste nám boli povzbudením k duchovnému rastu vo vzťahu s Bohom a s Pannou Máriou. Múdrymi radami ste nás pripravovali na každodenné duchovné boje. Žasli sme nad tým, koľko veľa vtipov si pamätáte, ktorými ste nám často

dali pocítiť radosť Ducha Svätého. A keď sa naskytila voľná chvíľa a bolo treba čosi opraviť, nebola Vám cudzia ani práca so zbíjacím kladivom.

Prosíme o prepáčenie, ak sme Vás niekedy zarmútili svojím správaním. Tiež Vás prosíme, aby ste sa za nás neprestávali modliť.

K podakovaniu chceme pridať aj gratuláciu, keďže v posledných dňoch ste oslávili významné jubileum, 50 rokov života.

Zo srdca prajeme sebe i Vám, ako ste často zvykli hovorievať, múdrosť a silu Ducha Svätého spolu s ochranou a orodovaním nebeskej matky Panny Márie v službe Božiemu ľudu, aby ste boli aj naďalej požehnaný, ale i požehnaním.

Vaši seminaristi

Gratulácia nášmu vyučujúcemu o. Blažejovi Štrbovi

Antonio Rádi, 4. ročník

Vo štvrtok 21. januára 2021 sa na pôde Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave konala habilitačná prednáška SSDr. Blažeja Štrbu, PhD., na tému *Textová a teologická problematika súvisiaca s dialógom medzi Mojžišom a Jozuem v Nm 11, 26-29*. Doktor biblických vied úspešne obhájil svoju habilitačnú prácu Jozue v Knihe Exodus. Exegetický výskum literárnej postavy.

Doc. Blažej Štrba, PhD. sa narodil 2. februára 1971 v Novej Bani. Desiat rokov, od roku 1991 do roku 2001, študoval v Ríme – filozofiu na Pápežskej Lateránskej univerzite (Bc.) a teológiu na Pápežskej Gregorovej univerzite (Mgr.) V roku 1997 prijal kňazskú vysviacku v Katedrále Františka Xaverského v Banskej Bystrici a odvtedy je kňazom Banskobystrickej diecézy. Po skončení magisterského štúdia sa venoval štúdiu biblických vied a v roku 2001 obhájil svoju licenčnú prácu na Pápežskom biblickom inštitúte v Ríme (SSLic.). Ďalšou etapou jeho života bolo doktorandské štúdium na Fakulte biblických a archeologických vied v Jeruzaleme. V roku 2006 obhájil svoju dizertačnú prácu s názvom *Take off your sandals from your feet! An exegetical study of Josh 5,13-15*. Po jej publikovaní v roku 2007 mu bol udelený titul doktor biblických vied (SSD).

Blažej Štrba od roku 2006 pôsobí ako vysokoškolský učiteľ na Katedre biblických vied Univerzity Komenského v Bratislave, kde prednáša úvod do Starého a Nového zákona a exegézu najmä Starého zákona. Od roku 2013 prednáša aj na Fakulte biblických vied a archeológie v Jeruzaleme. Je šéfredaktorom časopisu *Studia Biblica Slovaca*. 15. decembra 2020 ho Svätý Otec František vymenoval za člena Pápežskej biblickej komisie. K úspechom v mene všetkých seminaristov o. Blažejovi gratulujeme. Nech ho dobrotivý Pán sprevádza svojim požehnaním.

Banskobystrická diecéza oslávila jubileum svojho založenia

Zoltán Višťan, 3. ročník

V sobotu 13. marca 2021 si Banskobystrická diecéza pripomenula 245. výročie odvtedy, ako ju na žiadosť cisárovnjej Márie Terézie založil pápež Pius VI. Bolo to práve 13. marca 1776 pápežskou bulou Regalium principium. Touto bulou bola zriadená aj Spišská a Rožňavská diecéza.

Slávnostnú svätú omšu v banskobystrickej Katedrále sv. Františka Xaverského celebroid diecézny biskup Mons. Marián Chovanec nielen pri príležitosti 245. výročia zriadenia diecézy, ale aj pri príležitosti stého výročia vysviacky prvých slovenských biskupov, medzi nimi aj banskobystrického biskupa Mons. Mariána Blahu (toto výročie sme slávili o mesiac skôr). Vymenoval aj troch kňazov diecézy za honorárnych kanonikov. Pri svätej omši zaznela prednáška cirkevného historika Gabriela Brendzu.

Územie Banskobystrickej diecézy bolo pôvodne súčasťou Ostrihomského arcibiskupstva, ktorého počiatky siahajú do čias uhorského kráľa sv. Štefana I. Založenie diecéz je spájané s menom panovníčky Márie

Terézie, ktorá bola zbožná a úprimne oddaná Katolíckej cirkvi a svoje cirkevné reformy sa snažila zavádzať po dohode s pápežom. Panovníčka pri novoročných slávnostiach v roku 1776 vyhlásila zriadenie troch nových diecéz – Banskobystrickej, Spišskej a Rožňavskej. Zakrátko napísala list vtedajšiemu pápežovi Piovi VI., v ktorom ho zdvorilo žiadala o schválenie jej návrhu. Pápež Pius VI. vyšiel v ústrety jej plánu a neskôr potvrdil aj menovanie prvého banskobystrického biskupa Františka Berchtoldta, ktorý sa ujal vedenia diecézy na konci októbra.

Na záver chceme zablahoželať našim novovymenovaným honorárnym kanonikom, menovite **Lubomírovi Gregovi, Jozefovi Repkovi a Jánovi Viglašovi**, ktorí sa dlhé roky starali o formovanie kandidátov kňazstva v banskobystrickom Kňazskom seminári svätého Františka Xaverského v Badíne. Prajeme im, nech ich milostivý Pán aj naďalej požehnáva a Panna Mária, Matka kňazov, ochraňuje.

Príbeh Emauzských učeníkov

Branislav Valkovič, 6. ročník

Dvaja Ježišovi učeníci sa ponáhľajú zo svätého mesta Jeruzalema do dedinky Emauzy. Patria k sedemdesiatim dvom, ktorí chodili vo dvojici a ohlasovali Božie kráľovstvo. Teraz sa boja prenasledovania a cestou si hovoria o tragédii Veľkého piatka. Sú zronení zo straty Učiteľa. Nádejali sa, že zbaví Izrael od nadvlády pohanov. Mal to byť On, Ježiš. Veď jeho skutky a slová nikto neprekonal. Nebol podvodník. On bol konečne bez lesti. Bol mocný v reči a činoch. Kriesil mŕtvych, uzdravoval nevyliciteľne chorých, rozkázal vetru i moru a vyhánal zlých duchov jediným slovom. Miloval a bol jedinou nádejou pre národ. Kto ešte iný mal prísť, aby bol záchranou? Teraz

je v hrobe. Umučili ho hroznou popravou a narýchlo pochovali. Dokonca sa šíria zvesti, že jeho telo ktosi uniesol. Je to celé hrozná trauma. Spomienky na to, že Ježiš predpovedal svoje zmŕtvychvstanie, sú preč.

Učeníci sú rozrušení a unikajú zo svätého mesta Jeruzalema. Ale nie je to len geografický pohyb. Je to aj odchod ich mysle do temnôt a beznádeje. Je to odbočenie z cesty spásy. Kto vie, aké myšlienky im bežia hlavou. Možno zanechajú pobožný život. Je vôbec Boh? Kde je nádej? Tu sa im ale prihovori tajomný Pútnik a kráča vedľa nich. Akoby pochádzal z veľkej dialky, pretože vôbec nevie, čo sa v Jeruzaleme stalo. Pýta sa tak naivne. Pútnikom

ani len nepohne tento hrozný príbeh. Dokonca v tejto strate vidí nádej. Pútnik hovorí o Ježišovi, akoby nezomrel. Ukazuje sa ako múdry znalec Písma. Akoby ho mal napísané v duši. Plynule cituje verše Prorokov a Žalmy, ktoré sa presne hodia na všetko, čo sa stalo. Jeho reč je dokonalá.

Aj na našej ceste je tajomne prítomný Pán, najmä v čase beznádeje. Obdobia temnoty osvetľuje Písmom a dáva posilu.

Učeníci a Pútnik sa ocitli v prítmí večera a vošli do malej dedinky, asi 12 km od Jeruzalema. Pozvú Pútnika k sebe domov na večeru. Ich orientálna pohostinnosť nemôže konať inak. Vidia v tajomnom Mužovi kúsok potechy. Akoby do nich vložil poznanie a pripomenul zabudnuté pravdy. Sadajú si k večeri v skromnom domčeku. Rozhovor je už veselší. A tu sa to stalo. Tajomný Pútnik si sňal pokrývku hlavy, a keď začal žehnať chlieb a lámať ho, učeníci pochopili, že stolujú s Ježišom. A keď zajasali a chceli objasniť Ježiša, On sa usmial a zmizol. Ešte dlho, po rokoch uvažovali, prečo ich pozdravil práve takto. Prečo jednoducho neprišiel a nepovedal, že vstal z mŕtvych? Prečo s nimi nezostal? Prečo bol ako pocestný? Neskôr pochopili, že Ježiš nechcel, aby ho vnímali ako predtým. Jeho prítomnosť na zemi bude skutočná ale zároveň tajomná. Bude prítomný vo viere a v každej ľudskej bytosti. Vtedy, keď im v domčeku zmizol pred očami, rýchlo sa ponáhľali naspäť do mesta

Jeruzalema, odkiaľ predtým v strachu odišli. Išli na nebezpečnú cestu. Bola noc. Po stretnutí s Ježišom túžili hlásať to, čo videli. Stretli sa s jedenástimi a všetko, čo sa im stalo, vyrozprávali.

Príbeh z evanjelia o dvoch emauzských učeníkoch naznačuje aj našu životnú púť. Aj na našej ceste je tajomne prítomný Pán, najmä v čase beznádeje. Obdobia temnoty osvetľuje Písmom a dáva posilu. Pán je iniciatívny. On ide za nami, keď blúdime. Prispôbi sa nám, kráča vedľa nás a chce, aby sme mu vyliali svoje vnútro. Ježiš nám dáva počas života mnoho príležitostí, aby sme kráčali s ním: dáva sa nám poznať cez svoje Slovo, v spoločenstve bratov a sestier, v modlitbe, a napokon v našom srdci, ak sa stíšime po prijatí jeho Tela a Krvi. Pán hovorí aj cez situácie, radostné aj bolestné. Naša viera má rásť. Naša skúsenosť z toho, ako sa nás Pán ujal aj v ťažkostiach, nesmie ostať pod prikrývkou. Svetlo má ísť na svietnik. Skúsenosť s Ježišom sa má premeniť na ohlasovanie. Vieru dostávame ako dar nielen pre seba, ale aj pre bratov a sestry. Emauzskí učeníci pochopili tento hlboký súvis a nehľadia na únavu predošlých dní, vydávajú sa na nočnú cestu späť do Jeruzalema. Pán žije a treba to povedať apoštolom, ktorí sa boja. Obdobie Veľkej noci nech je časom hlbokého pochopenia Ježiša Krista. Spoznajme Ho ešte viac. Zbližme sa s Ním. Nadchnime sa tým, čo pre nás urobil. Porazil smrť. Je Mu daná všetka moc. Má moc uzdraviť každý aspekt nášho života. Sme Jeho, sme Ním milovaní, On nás oslávi. Tešme sa, aleluja!

Symbolika v liturgii (1. časť)

ThLic. Štefan Fábry, Th.D.,
vyučujúci liturgie v Kňazskom seminári

Symbol je isté znamenie, pomocou ktorého človek dokáže poznať alebo naznačovať určitú skutočnosť, ktorá tento znak presahuje. Symboly sú bežnou súčasťou nášho života, stretávame ich denne v rôznych podobách, od dopravných značiek po emotikony na displejoch. Sú pomocou v našej komunikácii, pretože ju uľahčujú a dopĺňajú, ako napríklad podanie ruky vyjadruje priateľstvo, objatie blízkosť. Symboly v liturgii vyjadrujú to, na čo slová nestačia, preto sa svieca stala symbolom Krista, ľalia symbolom Panny Márie, plameň symbolom Ducha Svätého.

Oheň

Oheň alebo svetlo je jedným z najstarších a zároveň najrozšírejších prírodných symbolov, a to nielen v liturgii. Svetlo prebýja temnotu, umožňuje vidieť skryté veci v ich pravej podobe a farbe. V liturgii je obrazom Božej prítomnosti a Krista, ktorý o sebe povedal, že je svetlom sveta a ktorý nám v evanjéliu dal spoznať pravdu. Svetlo je aj znamením radosti, ku ktorej nás Boh pozýva. Je obrazom dňa a teda bdenia, činnosti, a preto aj symbolom modlitby a pozvaním na ňu. V kontexte Veľkonočnej vigílie sú spojené symboly ohňa, teda svetla a vody ako znaky, ktoré sa vzťahujú na stvorenie, a symboly ľudského života – umývanie, pomazanie, lámanie chleba. Vysvetľuje ich Katechizmus Katolíckej cirkvi: „Tieto prvky hmotného sveta, tieto ľudské obrady a tieto pripomienky Božích skutkov, začlenené do sveta viery

a povýšené mocou Ducha Svätého, stávajú sa nositeľmi Kristovho spasiteľného a posväcujúceho pôsobenia“ (KKC 1189).

Biela liturgická farba

Biela farba je znakom čistoty, ktorá je dokonalá, ale zároveň sa môže rýchlo stratiť. Ako pri bielych šatách: sú krásne, ale rýchlo sa ušpinia. Preto sa bielou farbou vo všeobecnosti vyjadrujú vysoké hodnoty, ideály, ktoré sú vznešené, ale krehké: napríklad mier, čistota, sloboda, pravda, česť. V liturgii je význam podobný: označuje všetko to, čo je Božie, a čím sa človek pripodobňuje Bohu. Preto sa biela farba používa vo veľkonočnom a vianočnom období, na sviatky a slávnosti Pána Ježiša a Panny Márie, sviatky anjelov a svätcov, ktorí neboli mučeníkmi. V kontexte s Veľkou nocou táto farba naznačuje svätosť a čistotu Ježiša

Krista, Božieho Syna, a jeho víťazstvo nad akoukoľvek poškvrnou hriechu.

Paškál

Veľkonočná svieca – paškál – je symbolom zmŕtvychvstalého Krista. Názov „paškál“ pochádza z latinského „paschale“ – veľkonočný, veľkonočná. Svieca je znamením vzkrieseného Krista, „pravého svetla, ktoré osvecuje každého človeka,“ ako pripomína sv. Ján (Jn 1, 9). Paškál sa zapaluje od požehnaného ohňa. Vyrýva sa doň kríž, letopočet a grécke písmená alfa (nad kríž) a omega (pod kríž). Sprievod od ohňa do chrámu na Veľkonočnú vigíliu, ktorý sprevádza len svetlo veľkonočnej sviece – ako synov Izraela sprevádzal na púšti ohnivý stĺp, kresťania kráčajú za zmŕtvychvstalým Kristom – je sprevádzaný trojitým spevom kňaza Kristus, svetlo sveta, na ktorý prítomní odpovedajú Bohu vďaka. Naznačuje to, že kresťan, ktorý je včlenený do Krista

– svetla, ktoré osvetľuje každú temnotu – sa sám stáva, celou svojou bytosťou, prameňom svetla pre ostatných.

Symbol palmy

Palma alebo palmová ratolesť je spájaná s udalosťami Kvetnej nedele a Kristovho príchodu do Jeruzalema, no je predzvesťou utrpenia a smrti. Preto v liturgickej ikonografii sú s palmovými ratolesťami znázorňovaní aj mučeníci. Často hovoríme o „palme mučeníctva“. Svojou výškou a vzpriamenosťou je aj symbolom spravodlivosti; nájdeme to aj v Žalme 92, 12: „Spravodlivý rastie ako palma.“ Ak sa pýtate na palmy v súvisi s Nedeľou Pánovho utrpenia, v evanjeliách čítame, že palmové ratolesti kládli obyvatelia Jeruzalema na cestu, ktorou Ježiš vstupoval do kráľovského mesta, a vítali ho ako kráľa. Týmto vlastne naznačili, kým Ježiš naozaj je.

Čo je Pálium?

Martin Lenhardt, 3. ročník

Pálium je pevná látková stuha, ktorá je asi päť centimetrov široká, utkaná z bielej vlny do oblúka tak, aby sa dala vložiť na plecيا. Vpredu a vzadu ho dopĺňajú dva výbežky, pevne visiace pomocou olovených vložiek. Je na ňom vyšitých päť krížov, ktoré znamenajú utrpenie Pána Ježiša, a v troch z nich sú symbolické klince na pamiatku tých, ktorými bol pribitý na kríži.

Ak by sme sa pýtali na históriu tohto odevu, odpoveď nájdeme v časoch Rímskej ríše. Pálium bolo totiž súčasťou odevu starorímskych cisárskych úradníkov alebo špeciálne riasenej a prekladanej tógy filozofov. Môžeme sa však stretnúť aj s takým vysvetlením, že pálium sa odvodzuje od takzvaného homofória, čo bola liturgická insígnia pravoslávnych biskupov či katolíckych biskupov byzantského obradu, vtedy však išlo o široký pruh látky, oveľa širší v porovnaní s tým, ako ho poznáme dnes. Pálium prešlo počas svojho vývoja mnohými vizuálnymi zmenami, avšak súčasnú podobu nadobudlo až okolo 17. storočia.

Pálium, vyhotovené z vlny baránkov, symbolizuje baránka na plecياch dobrého pastiera podľa obrazu v pätnástej kapitole Lukášovho evanjelia, kde dobrý pastier zatúlanú ovečku „vezme s radosťou na plecيا“ – takým má byť aj biskup, na ktorého pápež pálium vloží. Podľa niektorých interpretácií dokonca dva stuhové

výbežky s čiernym zakončením predstavujú baránkove kopýtká. Ovce, z ktorých sa vlna použije na výrobu pálií, sa chovajú v Ríme v kláštore trapistov na známom mieste Tre fontane. V deň spomienky svätej Agnesy ich najprv privezú do Baziliky svätej Agnesy, a potom do Vatikánu, kde ich požehná Svätý Otec. Tak ich prevezú do Baziliky svätej Cecílie. Potom ich ostrihajú a z ich vlny utkajú páliá. Na sviatok svätého Jána Krstiteľa ich rehoľníčky prinesú do Vatikánu. Tu, v ten istý deň, sú vložené do skrinky, ktorá sa nachádza v krypte Baziliky svätého Petra nad jeho hrobom. V predvečer sviatku svätých Petra a Pavla sú osobitne požehnané. Nosiť pálium na akomkoľvek mieste a pri akejkoľvek príležitosti je oprávnený iba rímsky biskup. Okrem pápeža môžu pálium nosiť aj arcibiskupi len na území vlastnej jurisdikcie. Po smrti arcibiskupa musí byť pálium pochované so zosnulým.

Foto: facebook.com farnosti Bratislava Kalvária (počas konsekrácie oltára)

Obrovské maličkosti

Dominik Tisovský, 4. ročník

Kedy ste naposledy zažili zázrak? Opýtam sa inak: zažili ste niekedy zázrak? Možno trochu s humorom napísané, nejedna žena by za zázrak považovala, keby jej muž v domácnosti pomohol. Pravdou je, že so zázrakmi sa stretávame denne. Veľkou učiteľkou nám môže byť malá Rebeka, ktorej nasledovný príbeh spomína Max Lucado vo svojej knihe Boh je s vami každý deň.

„Rebeka posledné tri roky trávi v bolestiach. Na stupnici od 1 do 10, vysvetľoval lekár, jej stupeň bolesti je 12. Rebekin pankreas prestal pracovať. Napriek tuctu operácií a zmien liečby, riešenie nie je na dohľad. Má len 10 rokov. Je to hrozne kruté. Ale Rebeka bojuje a vzdoruje. Má svetlohnedé vlasy, iskru v očiach, úsmev na perách a viete čo ešte Rebeka má? Má Knihu zázrakov. Ona ju nemá problém ukázať. Kniha zázrakov, to je taký špirálový zápisník s krásnymi okrajmi, ozdobený, a svojou detskou rukou do tej Knihy zázrakov píše, aké zažíva denne zázraky. Ona, čo má neznesiteľné bolesti, si do svojej Knihy zázrakov napríklad zapísala: Celú minulú noc som vkuse spala, alebo si zapísala: môj otecko mi dnes do nemocnice prepašoval nachvíľocku šteniatko. Alebo tam má napísané:

Moja mamina mi dala do nemocničnej izby do kúta vianočný stromček. Takéto jednoduché veci ona nazýva zázrakmi. To, čo je pre nás samozrejme a všedné. Jej telo sa búri, rodičia sú ustarostení, lekári bezradní, ale Rebeka je odhodlaná. Viete ešte čo? Rebeka ďakuje Bohu za zázraky.“

Opravdivými zázrakmi nášho života sú akékoľvek prejavy Božej lásky. Tie akoby ukazovali na vrchol zázrakov, ktorým je Ježiš, a jeho smrť a zmŕtvychvstanie. Veď práve vďaka nemu sme milované Božie deti a máme pevnú nádej na večnú totálnu radosť pri pohľade na Božiu tvár v nebi. Radujme sa z tohto zázraku. Ako? Skúsme začať ako Rebeka. Jednoducho žasnime nad „maličkosťami“.

„Ale Ježiš urobil ešte veľa iného. Keby sa to všetko malo dopodrobna opísať, myslím, ani na celom svete by nebolo dosť miesta na knihy, ktoré by bolo treba napísať.“ (Jn 21, 25)

Nové skvosty v seminári

Peter Pánis, 2. ročník

Architektúra a umenie sú tak rozmanité ako samotní ľudia. Výnimkou nie sú ani naše nové vitrážové okná v seminárnej kaplnke sv. Gorazda. Nové okná boli osadené začiatkom januára. Završením celého projektu malo byť slávnostné požehnanie vitráží otcom biskupom, Mons. Viliamom Judákom, v januári 2021. Kvôli zlej pandemickej situácii to nebolo možné.

Vitráž – čo to vlastne je? Pochádza z lat. slova vitrum, čo znamená sklo s farebnými dekoratívnymi prvkami. Podľa prvotnej technológie výroby, starej z čias Rímskej ríše, sa farebné doštičky vkladajú do olovených rámov, ktoré tvoria harmonický celok (typické pre gotický sloh). Samotná technológia výroby vitráží je stará niekoľko

storočí. Prvou je vkladanie farebných doštičiek do olovených rámov (možno vidieť v gotickom slohu), ktoré tvorili harmonický celok a pochádzajú z čias Rímskej ríše. Druhým spôsobom sú obrúsené farebné sklička spájané medenou fóliou. Tak vznikajú aj priestorové telesá (napr. lampy). Ďalšou technológiou je falošná vitráž, ktorá je vytvorená pomocou farieb na sklo. V našom seminári bola použitá prvá metóda.

Úlohou vitráže je vyvolať hlbší duchovný podnet, ukrytý v symbolike, pretože Boh môže osloviť nielen naše srdce a rozum, ale aj naše zmysly. Velkolepá hra svetla, odtieňov a farieb vyvoláva zmyslové dojmy presahujúce človeka, ktoré môžu pripomínať

nebeské mesto žiariace Božou slávou. Avšak k tomu, aby mohol človek vnímať tento zmysel, aby bol ním skutočne oslovený, musí sa odmlčať a vzdať sa seba samého – zbytočných myšlienok, citov a predstáv. Veď kde inde treba prehlbovať a rásť vo vzťahu s Bohom, ak nie v Ježišovej škole – v seminári? Na týchto farebných sklách môžeme pozorovať niekoľko svätcov, ktorých spája historická Nitra – sv. Gorazd, sv. Svorad, sv. Metod, sv. Cyril, sv. Beňadik a sv. Imrich.

Svätí Cyril a Metod prišli na toto územie, aby hlásali Božie slovo v reči ľudu. Žiakom spomínaných svätcov je patrón nášho seminára – sv. Gorazd, veľkomoravský biskup pochádzajúci z okolia Nitry. Pustovníci Andrej-Svorad a Beňadik sú zas hlavnými patrónmi Nitrianskej diecézy. Svätý Imrich bol údelným kniežaťom v Nitre, ktorý žil v čistote a pre Božie kráľovstvo. Prečo práve títo svätci?

Neodkazujú len na historické pozadie, ale najmä majú byť vzorom pre život budúcich kňazov. Majú byť svetlom a nádejou v ťažkých chvíľach rozhodnutia vykročiť vpred za Kristom.

Za túto vzácnu prácu ďakujeme najmä akademickému maliarovi pánovi Miroslavovi Cipárovi, ktorý vytvoril grafický návrh vitráží. Samotné prevedenie vitráží je dielom Ing. Dariny Szöllösiovej z Nitrianskych Hrnčiaroviec.

Celistvá krása a čistota svätcov, ktorá žiari z tohto umeleckého skvostu, odzrkadľuje i životné motto umelca Miroslava Cipára: „Ja som toho založenia, že pošpiniť sa môžeme jedine zvnútra. Zvonka sa nedá pošpiniť. To nie je od nás.“

Nech dobrotivý Pán odmení všetkých, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k tomuto požehnanému dielu poukazujúc na Božiu slávu!

Foto: Jozef Peniak

Spoznali sme Božiu lásku

Rozhovor s o. Petrom Beňom

Dominik Tisovský, 4. ročník

Dňa 29. 1. 2021 bol vymenovaný pomocný biskup pre Nitriansku diecézu. Je ním kňaz Peter Beňo, farár farnosti Skala nad Váhom, ktorý chce prijať radosť i kríž späť so službou biskupa. Biskupskú vysviacku by mal prijať v Skalke nad Váhom koncom apríla. Ešte predtým sme ho oslovili s niekoľkými otázkami, ktoré Vám teraz aj s odpoveďami predkladáme.

Otec biskup, začnem tento rozhovor trochu netradične. Zvykli ste si už na oslovenie „otec biskup“?

Pomaly si zvykám. Ale ešte stále ma prekvapí, keď ma niekto osloví „excellencia“. (úsmev)

Ako reagovali Vaši známi na menovanie za pomocného biskupa Nitrianskej diecézy? Potešili sa, keď sa to dozvedeli?

Pre všetkých to bolo veľké prekvapenie, na prvom mieste pre mňa samotného. Všetci sa radovali, v tých prvých dňoch som dostával množstvo SMS-iek, telefonátov, mailov, kde mi vyjadrovali svoju radosť, ale kde ma aj ubezpečovali o svojich modlitbách. Vedomie, že toľkí ľudia sa za mňa modlia, bolo naozaj dojemné a dodávalo mi odvalu.

Za svoje biskupské heslo ste si vybrali: Spoznali sme Božiu lásku. Čím je Vám toto heslo blízke?

Toto heslo vychádza z 1Jn 4,16: „A my, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám.“ V týchto slovách som ako mladučký bohoslovec našiel odpoveď na tajomstvo môjho kňazského povolania. Bolo to na prvých duchovných cvičeniach v kňazskom seminári, keď som bol prvák. V jednej z meditácií sme mali hľadať odpoveď na otázku – prečo sa chcem stať kňazom? A vtedy som si uvedomil, že počas celého detstva a mladosti som vyrastal v atmosfére láskavosti, dobrotы, srdečnosti, v atmosfére lásky a pochopil som, že to bola nielen láska ľudská, ale že to bolo predĺženie lásky

Božej. Vedomie tejto lásky bolo tak silné, že som si to nevládal nechať len pre seba, ale o tejto láske som chcel svedčiť aj iným, chcel som ju ohlasovať, a preto som sa stal kňazom. Preto slová Spoznali sme Božiu lásku majú pre mňa veľký význam.

Hneď po ukončení gymnázia v Bánovciach nad Bebravou ste vstúpili do Kňazského seminára v Nitre. Aká bola Vaša cesta rozpoznávania povolania ku kňazstvu?

Moja cesta ku kňazstvu bola v podstate veľmi jednoduchá, takpovediac bez väčších prekážok. Kňazom som sa chcel stať už od detstva. Môj starý otec bol kostolníkom a keďže som v detstve veľa času trávil s ním, mal som už od detstva možnosť užších kontaktov s našimi kňazmi, pánom dekanom Kapustom a kaplánmi. Určite aj to vplývalo na moje povolanie.

Peter Beňo počas primičnej Sv. omše

Neskôr sme rástli pod dohľadom jedného jezuitského kňaza, pátra Bučeka (bol odsúdený v tom istom procese ako pán kardinál Korec). Bol farárom vo vedľajšej farnosti a keďže mal ducha skôr saleziánskeho, v čase totality zhromažďoval mládež z okolitých farností, zakladal spevokoly, učil nás hrať na hudobných nástrojoch, chodievali sme s ním na lyžovačky, turistiku. Mal takú zvláštnu schopnosť, keď v niekom spoznal kňazské povolanie, staral sa oň, nedal mu zaniknúť. Takto bol tento páter prítomný v povolaniach mnohých kňazov. Počas gymnaziálnych rokov som sa zase dostal do spoločenstva mladých v bánovskej farnosti, chodievali sme často na faru, veľa času sme trávili s kaplánmi, v nedeľu večer sme mávali katechézy. Boli to krásne roky mladosti aj uprostred obmedzení. Toto všetko vplývalo na moje povolanie. Nemal som nikdy nejaké väčšie

pochybnosti o svojom povolaní, vďaka Bohu.

Šesť rokov ste študovali v našom seminári a neskôr, takú istú dobu ste pomáhali ako prefekt formovať budúcich kňazov. Máte na tieto seminárne časy aj humorné spomienky?

Samozrejme, že roky v seminári boli naplnené aj humornými situáciami. V mojom prípade veľa takýchto humorných chvíľ vzišlo z mojej údajnej podoby s pánom biskupom, vtedy s pánom prefektom, ľudia si nás mýlili, veselo bolo vtedy, keď si to nechceli dať ani vysvetliť, že on je on a ja som ja.

Počas pôsobenia v Skalke nad Váhom, ktorá sa zaiste stala súčasťou Vášho srdca, ste mali „pod palcom“ aj púte k sv. Andrejovi-Svoradovi a Beňadikovi. V čom je aktuálne svedectvo týchto svätcov pre dnešného človeka?

Aj na túto tému mám jednu humornú spomienku. Na skúške z cirkevných dejín u pána prefekta Judáka som si vytiahol otázku o sv. Andrejovi-Svoradovi a Baňadikovi. A asi som nebol moc presvedčivý, lebo pán prefekt ma poslal zo skúšky so slovami: „*Chod' si to ešte dočítať.*“ A o dvadsať rokov som sa stal správcom Skalky. :-)

Ale vráťme sa k otázke. Odkaz našich pustovníkov je určite aktuálny aj v dnešnej dobe. Oni nám pripomínajú, ako je dôležité hľadať rovnováhu medzi prácou a modlitbou, ako potrebujeme aj priestor ticha a samoty, aby sme vyvažovali množstvo impulzov, ktoré k nám v priebehu dňa prichádzajú zo

všetkých strán, aby sme hľadali priestor a čas na to, aby sme zosúladovali svoj život s Božím poriadkom, aby náš život nebol jedným veľkým chaosom, ale aby mal svoje pravidlá.

Kňazom ste takmer 25 rokov. Na čo by mal dbať súčasný kňaz v prežívaní svojho kňazstva, prípadne, čoho by sa mal chrániť?

Dennodenne by sme si mali pripomínať, aký je náš vzťah ku Kristovi - byť s Ním, to je asi to najdôležitejšie. Dôležité je samozrejme aj to, čo robím, ako robím, ale najdôležitejšie pre kňaza je byť s Ním - v modlitbe, v eucharistii, v rozjímaní, vo Sv. písme To však neznamená, že budeme s Ním na spôsob pustovníkov, v odlúčení od sveta. Áno, kňaz je kňazom, aj keď je sám, odlúčený od ľudí, keď mu je znemožnené pastoračne pracovať.

Pochopil som to, keď nám bývalý pán rektor Bošňák rozprával o kňazoch vo väzení, bola im znemožnená pastoračia, nemohli obetovať sv. omše, ale ako kňazi obetovali svoju slobodu, mladosť, svoj život za múrmi väznice a bolo to veľmi požehnané. Ale nebolo to normálne. Koniec koncov, teraz to vidíme v čase pandémie, keď majú kňazi zakázané pastoračné aktivity, keď je oficiálne zakázaný kontakt s veriacimi. Nie je to ono. Kňazstvo je sviatosťou pre spoločenstvo a preto sa naplno môže uplatniť v službe veriacim. Sme tu pre veriacich, budme pri nich a s nimi. Nezatvárajme sa na farách, nehladajme svoj pokoj. Teraz máme toho pokoja až až. Nezužívame svoju pastoračiu len na odslúženie sv. omše a spovedanie. Využívajme aj v budúcnosti mnohé príležitosti aj mimo chrámu, aby sme mohli byť s našimi veriacimi, a aby oni mohli

Druhý z ľava Peter Beňo ako seminarista, uprostred biskup Viliam Judák, vtedajší prefekt

byť s nami. Keď bolo treba na fare alebo okolo kostola niečo urobiť, vždy som sa snažil zavolať ľudí, brigádnikov, nie preto, že by som bol sám lenivý, ale preto, aby som mohol byť s ľuďmi a oni so mnou, a aj preto, aby si uvedomovali, že to všetko, čo treba urobiť, nie je moje ale ich, aby k tomu mali vzťah a zodpovednosť.

Tu sa vrátim ešte do mojej mladosti. Moje povolanie sa zachovalo aj vďaka tomu, že naši kapláni trávili s nami čas, neboli sami zatvorení na fare. Nemali sme klubovne, ale hodiny a hodiny sme trávili na kaplánke, mali sme možnosť sledovať, ako kňaz žije. A aj vďaka tomu sme mali povolania. Toto mi dnes chýba. Ale neberte to ako moralizovanie.

A v tomto spočíva môj apel aj na bohoslovcov a mladých kňazov – prežívajte čas s mladými, venujte sa im, aspoň

tým, ktorí chcú. Ja viem, že mnohí o nás a o to, čo ponúkame, nemajú záujem, ale venujte sa aspoň tým, čo záujem majú. Dáme tak základ budúcim duchovným povolaniam, ale aj budúcim dobrým kresťanským rodinám.

Dôležitým prvkom popri každej ľudskej práci je aj oddych. Ako najradšej relaxujete?

Športovec už zo mňa nie je, aj keď v mladosti bol (úsmev). Vo voľných chvíľach sa idem rád prejsť, ale tiež si viem oddýchnuť pri prácach „okolo domu“.

Ďakujeme za rozhovor. Prajeme Vám múdrosť, pokoj a silu Ducha Svätého do najbližších dní i do celej biskupskej služby! Nech Vás Panna Mária ochraňuje a sv. Andrej-Svorad a Beňadik sprevádzajú orodovaním!

Foto č. 1: www.postoj.sk

Sv. Jozef, muž so srdcom otca

Dominik Brodňan, 2. ročník

„Počas mesiacov pandémie sme si mohli – a stále môžeme – uvedomovať, že naše životy udržiavajú bežní ľudia ako lekári, zdravotné sestry, zamestnanci supermarketov, upratovačky, prepravcovia, dobrovoľníci, kňazi, rehoľné sestry a tolko ďalších, na ktorých sa obyčajne zabúda. Kolki sa modlia, obetujú a prihovárajú za dobro všetkých.“

Vo sv. Jozefovi objavujeme to isté – muža bežného, nenápadného a skrytého života, ktorý nepozorovane prechádza okolo, oroduje za nás, je nám oporou a sprevádza nás v ťažkých životných situáciách. „Svätý Jozef nám pripomína, že všetci tí, čo sú zdanlivo skrytí alebo sú „v tieni“, môžu v dejinách spásy zohrávať nenahraditeľnú úlohu.“

Vieme, že pápež František má k sv. Jozefovi mimoriadne veľkú úctu a chce, aby „z plnosti srdca prehovorili ústa“ (porov. Mt 12, 34). Pre aktuálne udalosti je príklad sv. Jozefa veľmi povzbudivý, a práve preto sa Svätý Otec rozhodol 8. decembra 2020 apoštolským listom *Patris corde* (S otcovským srdcom) vyhlásiť osobitný Rok sv. Jozefa. List podpísal presne 150 rokov od vyhlásenia sv. Jozefa za patróna celej Cirkvi pápežom Píom IX. v roku 1870. Po Márii, Božej Matke, patrí sv. Jozefovi už stáročia najväčšia úcta medzi svätými a Boží ľud ho vzýva o pomoc aj ako patróna robotníkov, patróna dobrej smrti a ako ochrancu Vykupiteľa.

List *Patris corde* začína slovami: „So srdcom otca: tak Jozef miloval Ježiša.“

Už tieto začiatkové slová naznačujú aj obsah celého listu, v ktorom nám pápež František opisuje sv. Jozefa ako otca viacerými charakteristikami: „milovaný otec“, „nežný a láskavý“, „poslušný“, „prijmajúci“, „tvorivo odvážny“, „pracovitý“ a držiaci sa v úzadí – „v tieni“.

Sv. Jozef sa úplne daroval do služby Ježišovi a Márii, dal im „svoj život a svoju prácu. Svoje ľudské povolanie, milovať svoju rodinu, tak premenil na nadľudské darovanie seba, svojho srdca a všetkých schopností na lásku v službe Mesiášovi, ktorý rástol v jeho dome.“ Práve pre túto úlohu v dejinách spásy je sv. Jozef „milovaný otec“, ktorého kresťanský ľud stále miluje a vzýva o milosti potrebné pre každodenné okolnosti života.

V Jozefovej starostlivosti mohol Ježiš vidieť „Božiu nežnú lásku: „Ako sa otec zmilúva nad deťmi, tak sa Pán zmilúva nad tými, čo sa ho boja“ (Ž 103, 13). Aj prostredníctvom Jozefových obáv sa deje Božia vôľa, jeho dejiny, jeho plán. Jozef nás takto učí, že viera v Boha zahrňa aj vieru v to, že môže konať aj cez naše obavy, naše slabosti, našu krehkosť. Učí nás, že uprostred búrok života sa nemáme báť Bohu zveriť kormidlo našej loďky.

„V každej situácii svojho života dokázal Jozef povedať svoje „fiat“, tak ako Mária pri zvestovaní a Ježiš v Getsemanskej záhrade.“ Bol poslušný Božiemu hlasu „a tak dokázal prijať Máriu, utiecť do Egypta, vrátiť sa odtiaľ naspäť domov a usadiť sa v Nazarete. „Boh povolal

sv. Jozefa, aby uskutočňovaním svojej otcovskej úlohy slúžil osobe a poslaniu Ježiša.“

Jozef ako „prijímajúci otec“ „necháva bokom svoje vlastné myšlienky, aby prijal sled udalostí, preberie za ne zodpovednosť a urobí ich súčasťou vlastného príbehu. Aj my, ak sa nezmierime s vlastným príbehom, nedokážeme urobiť ani nasledujúci krok, pretože stále budeme rukojemníkmi našich očakávaní a následných sklamaní.“

Patris corde ďalej ukazuje Jozefa ako „tvorivo odvážneho otca“, ktorý je kreatívny v každodennom rodinnom živote, a tak sa s láskou stará o Ježiša a Máriu. „Od Jozefa sa máme učiť rovnakej starostlivosti a zodpovednosti: milovať Dieťa a jeho matku; milovať sviatosti a dobročinnú lásku; milovať Cirkev a chudobných. Každá z týchto skutočností vždy predstavuje Dieťa a jeho matku.“

Manžel Márie bol aj tesár, ktorý pociťovo pracoval, aby zaistil živobytie pre svoju rodinu. Učí nás, čo znamená byť ovocie svojej práce a akú hodnotu, dôstojnosť a radosť prináša dobre vykonaná práca. Stáva sa „otcom pracujúcich“ a pomáha nám pochopiť význam dôstojnosti práce.

Jozef sa pre Ježiša stáva akoby „tieňom nebeského Otca“. „Ochraňuje ho, stráži a nikdy sa od neho neodlúči, ale stále sleduje jeho kroky.“ Aj všetci otcovia by mali žiť, tak ako aj sv. Jozef, v neustálom tieni nebeského Otca.

Slová pápeža Františka o sv. Jozefovi sú veľmi povzbudivé, preto aj my skúsme, zvlášť v tomto roku 2021, nasledovať Jozefov povzbudivý príklad a jeho čnostný život. Nech je nám ochrancom a mocným orodovníkom na ceste do nebeského kráľovstva aj v tejto neľahkej dobe, v ktorej žijeme.

ÚPLNÉ ODPUSTKY V ROKU SVÄTÉHO JOZEFA

Pri príležitosti Roka sv. Jozefa pápež František prostredníctvom dekrétu Apoštolskej penitenciárie udelil možnosť získania úplných odpustkov za obvyklých podmienok (svätá spoveď, Sväté prijímanie a modlitba na úmysel Svätého Otca) veriacim, ktorí sa zrieknu akéhokoľvek hriechu a budú sa podieľať na Roku sv. Jozefa skutkami a spôsobmi stanovenými Apoštolskou penitenciáriou.

Odpustky sa udeľujú tým, ktorí:

- budú aspoň 30 minút meditovať nad modlitbou Otče náš, alebo sa zúčastnia aspoň na jednodňovej duchovnej obnove, ktorá zahŕňa meditáciu o sv. Jozefovi.
- podľa príkladu sv. Jozefa vykonajú skutok telesného alebo duchovného milosrdenstva.
- sa pomodlia sv. ruženc v rodine alebo ako snúbenci,
- denne zveria svoju prácu pod ochranu sv. Jozefa. Tiež každému veriacemu, ktorý bude v modlitbe prosiť o príhovor tohto robotníka z Nazareta, aby ten, kto hľadá prácu, našiel zamestnanie, a aby práca každého človeka bola dôstojnejšia.
- sa pomodlia Litánie k sv. Jozefovi (pre latinskú tradíciu), alebo akatist k sv. Jozefovi, celý alebo aspoň nejakú časť (pre byzantskú tradíciu), alebo nejakú inú modlitbu k sv. Jozefovi, vlastnú iným liturgickým tradíciám, modlitbu za prenasledovanú Cirkev a za úľavu pre všetkých kresťanov, ktorí trpia akýmkoľvek prenasledovaním.
- sa pomodlia akúkoľvek legitímne schválenú modlitbu alebo urobia úkon úcty ku sv. Jozefovi, napríklad „K tebe sa utiekame, sv. Jozef“, osobitne pri príležitosti 19. marca a 1. mája, na sviatok Svätej rodiny Ježiša, Márie a Jozefa, v Nedeľu sv. Jozefa (podľa byzantskej tradície), v 19. deň každého mesiaca či v každú stredu – deň zasvätený pamiatke svätca podľa latinskej tradície.

Pohľad na moje povolanie

Dávid Kimmerling, 3. ročník

Pred 4 rokmi, keď jeden môj spolubrat napísal do časopisu o svojom povolaní, bol som svedkom toho, ako mu jeden kňaz povedal: „No, čítal som ten tvoj striptíz...“ (mal na mysli „duchovný striptíz“ v zmysle akéhosi vyzliekania sa, obnažovania svojho vnútra pred ostatnými). Keď som to videl a počul, v duchu som s tým súhlasil a dal som mu za pravdu. Prešli odvtedy necelé 4 roky, a keď ma spolubratia z redakcie oslovili s podobnou žiadosťou, tak moja prvotná reakcia vnútri bola asi takáto: „Jéjha, taká nevďačná úloha, písať o sebe...“; a zároveň: „Môj príbeh nie je ničím výnimočný či zaujímavý pre čitateľa.“ Po krátkom „frflaní a hundraní“ samému sebe, som zrazu akoby precitol a uvedomil som si, že môj príbeh je výnimočný a jedinečný. Veď podobne ako dvanástich apoštolov a sedemdesiatich dvoch učeníkov, aj mňa Pán pozval nasledovať ho. Kde začalo moje povolanie?

Zaiste začalo „veľmi dávno...“ Ešte pred Stvorením sveta ma Boh nosil vo svojom srdci (Jer 1,5) a prial si môj život. Nikto, ale skutočne nikto z nás si nemôže myslieť či povedať „môj život je omyl“ alebo „môj život nemá zmysel“ (Iz 49, 15 – 16). Moje detstvo nebolo ideálne, lebo žijeme vo svete, ktorý nie je ideálny. (1Jn 5,19) Krajším ho robí jedine Božia láska a Boh, ktorý sa nad ním zľutúva (Jn 3,16), a božskejším ľudia, ktorí počúvajú Jeho hlas.

Napriek tomu si myslím, že som prežil šťastné detstvo. Šťastím bolo zaiste, že mi drahá mama spievala ako maličkému ľudové piesne, ktoré som si zamiloval, že som sa hrával s kamarátmi – v bunkroch, na bicykli... Možno si poviete – aké maličkosti – a súhlasím, aj ja som sa na to podobne pozeral, a z času na čas sa ešte stále pozerám. Mám dojem, že občas sa „hrabeme“ za kadejakými megalomanskými vecami a záležitosťami, ale postupne akosi nadobúdam dojem, že ony „maličkosti života“, sú vo svojej čistote, kráse a jednoduchosť, predzvesťou chuti neba.

Keď som chodil na strednú školu, spomínam si, že som často riešil svoje hriechy, slabosti, často som čelil najrozličnejším výčitkám a pochybnostiam. Raz cestou zo školy som išiel do kostola k sviatosti zmierenia

a popritom, ako som prechádzal cez mesto s ružencom v ruke, modlil som sa ruženec. Na jednom priechode pre chodcov som stretol jednu paniu, ktorá sa ku mne naklonila so slovami: „Ďakujem vám za svedectvo!“ Ja som jej v tom momente akosi odvrkol: „Ja to nerobím preto“, a kráčal som si svojou cestou ďalej, s „hrdým pocitom“, ako som jej dobre a poučne odpovedal. Až neskôr som si uvedomil, že som nereagoval dobre. Dnes by som jej radšej s úsmevom povedal: „Ďalší desiatok bude za vás.“ Boh nado mnou nezlomil ani neláme palicu, ale vždy ho viac zaujíma moja budúcnosť, ako moja minulosť. Niekde som videl jeden plagát s autom, na ktorom bolo napísané: „Existuje dôvod, prečo je predné sklo väčšie ako spätné zrkadlo. Tvoja budúcnosť je totiž dôležitejšia ako Tvoja minulosť.“

Teraz prežívam už štvrtý rok v seminári. Nevieť, aká bude moja budúcnosť. Všetkých nás ľudí – a bohoslovci či kňazi nie sú výnimkou – ohrozuje diabol, telo a svet, ktorí nás zvädzajú. Osobne sa snažím kultivovať svoje srdce tým, čo je pravdivé, dobré a krásne. Pravda (veritas), dobro (bonum), krása (pulchrum) sú atribúty bytia, toho čo „je“, a sami odrážajú Boha, ktorý je absolútne Bytie – Bytie majúce jestvovanie samo v sebe – a v ňom nachádzajú oné atribúty svoju plnosť. Boh je teda plnosťou pravdy, plnosťou dobra, plnosťou krásy, a preto sa usilujem naplňovať tým, čo je Božské. Robím to preto, aby som neomdlel na ceste, lebo viem, že sám ten boj – iba so svojou „človečnosťou“ – nevyhrám. Slovom pápeža Leva XIII.: „Kresťan je zrodenný, aby bojoval.“

Modlitba za seminaristov

Pane Ježišu, prosíme Ťa za našich seminaristov, aby sa stávali zdravými, na čnosti bohatými osobnosťami podľa tvojho vzoru. Ty si im adresoval nielen výzvu "Podďte za mnou!" (Mk 1,17), ale aj výzvu "Učte sa odo mňa!" (Mt 11,29).

Vlož do ich srdca lásku k Božiemu slovu a k najsvätejšej Eucharistii, naplň ich srdcia láskou k svätej Cirkvi, ktorá uchováva a vysluhuje sviatosti spásy.

Daj, aby sa naši seminaristi vo svojej príprave na kňazskú službu stávali deň čo deň svätejšími!

Duchu Svätý, privádzaj všetkých seminaristov k vytrvalému a dôslednému nasledovaniu Krista!

Na slovíčko s misionárom lásky Petrom Kučákom

Martin Lenhardt, 3. ročník; Michal Polák, 2. ročník

Kňaz, misionár, duchovný formátor či prvý kňaz zo Slovenska, ktorý vstúpil do rehole, ktorú založila dnes už svätá Matka Tereza. – Takto môžeme opísať otca Petra Kučáka, ktorý odišiel za hranice našej republiky, aby priniesol vieru aj našim bratom a sestrám v ďalekých krajinách. V malom rozhovore sme sa ho opýtali na zrod jeho povolania, činnosti jeho misie, či na pohľad prežívania viery na miestach, kde pôsobil...

Vieme o Vás, že pôsobíte ako Misionár lásky, ako by ste v krátkosti charakterizovali vašu misiu?

Pán ma povolal stať sa Misionárom lásky. Začalo to, keď som pozeral v televízii indiánky (napr. Winnetou), a túžil som priniesť vieru medzi „červenokožcov“. Keď som stretol prvýkrát Matku Terezu v Čadci v roku 1990 a následne som úzko spolupracoval s jej sestričkami, túžba byť misionárom, a to spôsobom Matky Terezy, vo mne rástla. Medzitým som nasledoval túžbu stať sa Kristovým kňazom a v roku 1990 som bol prijatý do diecézneho Seminára sv. Gorazda v Nitre. Počas 4 rokov v Nitrianskom seminári vo mne dozrievala túžba žiť moje kňazské povolanie v službe, podľa charizmy Matky Terezy. Rozhodnutie nakoniec padlo, keď ma ukrižovaný Ježiš v roku 1994 počas duchovných cvičení pozýval „objať kríž“ a nasledovať Ho. Vedel som, že je to On, lebo hlboký vnútorný pokoj a hlboká túžba byť zjednotený

s Ním, pribitým na dreve kríža, ma nikdy neopustila. Ježišov výkrik „žiznim“ a utišovanie Jeho smädu po láske a po spásu duše, čo je centrom duchovnej skúsenosti Matky Terezy (t.j. jej charizmy), iba potvrdilo Ježišovo pozvanie byť spolu s Máriou pod krížom a utišovať Jeho nekonečný smäd v mojom srdci, v Eucharistii a v tých najchudobnejších z chudobných.

Aký je život v komunite?

Komunitný život charakterizuje tých, ktorí žijú v rehoľných spoločenstvách: je to každodenné zdieľanie modlitby, apoštolátu i stolovania či rekreácie; ako Misionári lásky máme každý deň spoločne 2 hodiny adorácie (hodinu ráno a hodinu podvečer); aspoň raz za týždeň máme spoločne sv. omšu a každý deň

minimálne spoločný obed; spoločne organizujeme apoštolát medzi chudobnými (zvlášť duchovná, ale sčasti i materiálna služba) a tiež sa venujeme duchovnej starostlivosti našich sestier Misionárook lásky; ďalšou dôležitou oblasťou je dať poznať charizmu Matky Terezy, t. j. lásku Žizniaceho Krista v Cirkvi cez semináre, duchovné obnovy a konferencie.

Ako vnímate rozdiel v prežívaní viery na mieste, kde pôsobíte a na Slovensku, - je prejav viery iný ako doma?

Hoci v každom kúte sveta človek prijme rovnaký dar viery v Ježiša Krista, spôsob ako ju vyjadriť či prežíva v našej Katolíckej cirkvi je sčasti rovnaký (napr. slávenie sv. omše a sviatosti) a sčasti veľmi rôznorodý

v spôsoboch evanjelizácie. Napríklad v Mexiku ľudia sú veľmi temperamentní, používajú gitary pri liturgických slávnostiach a normálne spolu stolujú po nedeľných bohoslužbách; organizujú sa do malých kresťanských komunít, a tak sa viera prežíva viac rodinne; často vyjadrujú svoju vieru cez časté mariánske procesie, rôzne pobožnosti a aplikujú ju konkrétne, cez skutky milosrdenstva: nasycujú hladných na ulici, pomáhajú si navzájom s liekmi, oblečením; niekedy dajú strechu nad hlavou núdznému; cez pokojné manifestácie protestujú proti potratu, násiliu a v prospech práva na život nenarodených...

Otcovi Petrovi Kučákovi ďakujeme za rozhovor, ktorý poskytol pre náš časopis. Nech mu Pán aj naďalej pomáha v jeho činnosti...

Pod lampou

Môže kresťan cvičiť jogu?

ThLic. Ján Viglaš,
vyučujúci morálnej teológie v Kňazskom seminári

Otázka, ktorú opakovane kladú katolíci, pravoslávni i protestanti, najmä od 60. rokov 20. storočia, keď sa joga rozšírila v Európe a USA. Stačí, aby sa joga spomenula v kontexte okultizmu alebo pre kresťana nebezpečných vecí, a spory znova ožívajú. Jedni sa opierajú o striktné negatívne vyjadrenia exorcistov, iní zas oponujú, že ide len o cvičenie so zdravotnými benefitmi na úrovni estetickéj športovej aktivity.

Už samotný fakt, že žiaden vatikánsky dokument nevydal doteraz žiadne priame a radikálne odsúdenie jogy, je veľmi dôležitý pri triezvom rozlišovaní. Sú však k dispozícii dva dokumenty,

ktoré upozorňujú na širší kontext, v ktorom sa joga používa. Jedným je list Kongregácie pre náuku viery O niektorých aspektoch kresťanskej meditácie z roku 1989, druhým dokument Pápežskej rady pre kultúru Ježiš Kristus – prameň živej vody z roku 2003. Veľmi odporúčam, najmä ten druhý.

Joga je filozoficko-náboženský smer pochádzajúci z hinduistickej tradície starovekej Indie a zároveň meditačná teória a prax. Pôvodný význam slova joga znamená spojenie individuálneho ja s univerzálnym bytím. Hlavným cieľom je sebauvedomenie, osvetlenie, ku ktorému človek dospeje

prostredníctvom ôsmich stupňov. V západnom svete je rozšírená predovšetkým tzv. hathajoga, jedna z viacerých druhov jogy, najviac zameraná na telesnú a duševnú harmonizáciu prostredníctvom cvičenia. Jej základom je zaujímanie rôznych polôh, ásan, ktorých je viac ako tristo, no bežne sa praktizuje len tridsať. Najznámejšia je poloha lotosového kvetu.

Keďže joga má svoj pôvod v duchovnej tradícii mimo kresťanstva, mnohí majú obavy, či jej cvičením nevykonávajú vlastne pohanský náboženský úkon a nepreviňujú sa tak proti prvému prikázaniu Dekalógu. Iní sa zas obávajú, že praktizovaním jogy, hoci len pre jej blahodarné účinky na chrbticu a zdravie, začnú kresťania prejavovať sympatie k východným filozofiám a duchovným smerom, alebo, hoci aj nevedome, sa priam otvárajú temným okultným silám.

Pri jej posudzovaní sú okrem spomenutých dokumentov veľmi užitočné odporúčania svätého apoštola Pavla, ktoré adresoval prvotným kresťanským spoločenstvám uprostred pohanského sveta. Tým prvým je: „*Všetko skúmajte a čo je dobré, toho sa držte!*“ (1 Sol 5, 21) A ďalej 8. kapitola Prvého listu Korinťanom o mäse obetovanom modlám. Z toho vyplýva, že fyzické polohy jogy nemajú samy osebe žiadnu duchovnú silu, tak ako ju nemá ani mäso z pohanského chrámu. Telesné postoje a cviky sú morálne neutrálne. Avšak treba myslieť aj na to, že vznikli v určitom spoločenskom, náboženskom a kultúrnom kontexte, v ktorom sa im pripisoval konkrétny význam. Je to podobné ako používanie rôznych gest. Upaženie rúk

je samo osebe neutrálne, no ich vystretie zvyčajne znamená pripravenosť objať. Vystretá pravica zas znamená v našom prostredí nacistický pozdrav. Zovretá päšť znamená agresiu, zdvihnutý palec ocenenie, kývajúci ukazovák pohrozenie, vztýčený prostredník vulgárne gesto. Preto je potrebné zaujímať sa aj o význam, ktorý je s jogou spojený. A ak by mala byť pre niekoho príčinou zmätku alebo pohoršením, bude prejavom lásky k blížnemu jogu necvičiť.

Takisto je vhodné pozrieť sa na medicínske zhodnotenie jogy. Hoci má joga nesporne pozitívne účinky, ktoré využíva najmä fyzioterapia, nie je vhodná napríklad pre ľudí s vysokým krvným tlakom, pretože pri niektorých polohách sa tlak zvyšuje, alebo pre ľudí s ochoreniami chrbtice či kĺbov, kde hrozí poškodenie väzív a šliach. Z psychologického hľadiska zas treba upozorniť na riziko psychickej závislosti, ak sa joga cvičí pod vedením náboženských guru alebo jogínov, ktorí neraz otvorene hovoria, že športová forma jogy je nezmysel a nie je to pravá joga.

V západnom svete je dnes joga skrátka predovšetkým populárne fitness cvičenie. Rôzne polohy totiž na Instagrame pôsobia veľmi esteticky a vďaka sile sociálnych sietí je z jogy opäť módny trend. Prirodzene, s tým je spojený aj marketing a obchod. Ak však niekto potrebuje cvičiť kvôli bolestiam chrbtice, je oveľa vhodnejšie cvičiť pod vedením fyzioterapeuta než jogína. A ak sa niekto chce naučiť meditovať, tak Ježišova modlitba je oveľa jednoduchšia a účinnejšia. Význam jogy sa tak dosť preceňuje. Aj keď treba priznať, že neraz vyzerá veľmi pekne.

Recept: Calta

Ak si pozrieme synonymický slovník, pod pojmom calta (čítame calta, nie kalta), v latinčine cunea, nájdeme tieto synonymá: pletenica, koláč alebo iný druh pečiva spletený z cesta, pletenička, vianočka, pletenec. My ešte môžeme dodať, že je to obyčajný koláč z bielej múky vo forme vianočky alebo bochníka. Zvláštnosťou tohto bieleho koláča je, že je výborný natretý maslom a džemom či medom, ale výborne chutí aj s klobásou a údeným mäsom. Calta sa pečie na Bielu sobotu, ale konzumuje sa vždy až po Vzkriesení, čiže na Veľkonočnú nedeľu.

Suroviny

500g polohrubej múky
0,3l mlieka
20g droždia
0,1l oleja
0,2l kyslej smotany
2 ks vaječných žĺtkov
50g kryštálového cukru
trochu soli
1ks vanilkového cukru
1ks vaječného bielka

Spravíme si kvások. Potom zmiešame múku, soľ, žĺtky, olej, zvyšok cukru a vanilkový cukor. Prilejeme kvások a zvyšok vlažného mlieka. Bielok si odložíme na potretie calty. Spracujeme kysnuté cesto, pokým sa nebude odliepať od okrajov aj od ruky. Cesto necháme vykysnúť. Po vykysnutí cesto znovu prepracujeme, aby sme vypustili prebytočný vzduch, vytvoríme bochník a necháme ho na plechu vykysnúť.

Vykysnutú caltu potrieme bielkom a vložíme do rúry vyhriatej na 230 stupňov. Po desiatich minútach teplotu znížime a pečieme na 170 stupňoch asi pol hodiny. Potom ešte znížime teplotu na 140 stupňov a dopekáme ešte asi dvadsať minút.

Upečenú caltu preložíme na mriežku, aby sa odspodu nespárla, zakryjeme utierkou a necháme celkom vychladnúť.

Dobrá rada: ak chceme tento jednoduchý koláč vylepšiť, môžeme do cesta pridať hrozienka, kandizované ovocie, mandle... a po upečení natrieť rumom a husto posypať práškovým cukrom

Kuchyňa KSNR

Súťaž

Andrej Decký, 1. ročník

Milí čitatelia, súťaž vyriešite tak, že do odpovede pod kvízom napíšete začiatkové písmená správnych odpovedí na každú z otázok.

1. Čo je symbolom baránka na pleciah dobrého pastiera?

- a.) P-aškál
- b.) V-itráž
- c.) P-árium

2. Hlavnými patrónmi nitrianskej diecézy sú svätí:

- a.) A-ndrej-Svorad a Beňadik
- b.) C-yril a Metod
- c.) P-eter a Pavol

3. Aké biskupské heslo si zvolil nový pomocný biskup Nitrianskej diecézy?

- a.) J-ežišu tichý a pokorný
- b.) S-poznali sme Božiu lásku
- c.) C-ez Máriu k Ježišovi

4. Slová „poslušný“, „prijímajúci“, „pracovitý“ sú:

- a.) N-ápisy z vitráží
- b.) Ch-arakteristiky sv. Jozefa
- c.) L-iturgické symboly

5. Aké sú skutočné zázraky nášho života?

- a.) P-omoc od manžela v domácnosti
- b.) V-ýborný výsledok z testu z matematiky
- c.) A-kékoľvek prejavy Božej lásky

ODPOVEĎ: _ _ _ _ _

Správne riešenie nám môžete poslať na našu adresu do 25. 4. 2021. Správna odpoveď z minulého čísla: *A slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami.* Vyžrebovali sme týchto riešiteľov: **Mária Š. z Košíc, Eva K. z Rajeckých Teplíc a Adam Š. z Levíc.**

Výhercom srdečne blahoželáme a posielame ceny!

Objednávka

Príspevok za tri čísla (Leto '21, Vianoce '21, Veľká noc '22) s poštovným je 3 €. S prvou zásielkou Vám pošleme aj poštovú poukážku na úhradu objednaných čísel. Pri objednávke väčšieho počtu kusov treba počítať s vyšším poštovným.

Prosím, posielajte mi z každého čísla po ks.

Časopis zasielajte na adresu:

Meno a priezvisko:

Ulica: Obec:

PSČ: Podpis:

Objednávky posielajte poštou na adresu:

Redakcia časopisu Gorazd, Samova 14, 949 01 Nitra / gorazd@ksnr.sk

Zasmejme sa...

Matúš Michalík, 1. ročník

Pacient: „Keď ráno vstanem, strašne ma bolí chrbát.“

Doktor: „Tak vstávajte večer!“

Pacient: ...

Doktor: „Bude to 30€.“

Stane sa nehoda a žena na ulici kričí:

„Je tu nejaký doktor?“

Ozve sa mladý muž:

„Ja som doktor..., doktor filozofie.“

Znepokojená žena zúfalo kričí:

„Tak mi pomôžte, lebo zomrie.“

Mladý muž zamyslene odpovedá:

„Všetci raz zomrieme.“

Čarovná babička sa pýta obyčajného politika:

„Tak čo, čím by si chcel byť po voľbách?“

„Ministrom!“

Babka šibne čarovným prútikom a z obyčajného politika je bonsaj...

Rozprávajú sa dvaja počítačovi inžinieri:

„Vieš, ja už som úplne profesionálne zdeformovaný, napríklad minule som išiel uložiť deti a nevedel som či ich mám dať Uložiť alebo Uložiť ako.“

Nakreslil: Michal Rudinec, 4. ročník

POĎTE ZA MNOU A UROBÍM Z VÁS RYBÁROV ĽUDÍ.
(MT, 4;19)

**Prihlášky do Kňazského seminára
sv. Gorazda v Nitre
a na štúdium teológie na RKCMBF UK**

**K S
N R**

KŇAZSKÝ SEMINÁR
SV. GORAZDA V NITRE

TERMÍN PODANIA PRIHLÁŠKY: 30. APRÍL 2021

SAMOVA 14, 949 01 NITRA

037/ 772 17 58

WWW.KSNR.SK

STUDIJNE@KSNR.SK

